

23 בדצמבר 2016

חוזר לקוחות 240

א.ג.ג.

הנדון: מיסוי כספי פיצויים ורצף קצבה

החל מינואר 2017 צפוי תיקון חקיקה שיטיל לראשונה מס על הפקדות למרכיב הפיצויים שבקופות גמל לקצבה. המיסוי יחול גם על הפקדות שוטפות וגם על הפקדות חד-פעמיות לטובת השלמת פיצויים במקרה של חסרים. מדובר בתיקון קשה שיסבך מאוד את ההתנהלות סביב מרכיב הפיצויים שבקופות גמל לקצבה. בנוסף, צפוי תיקון שיאפשר ברירת מחדל לגבי הותרת כספי פיצויים בקופות גמל לקצבה לשם "רצף קצבה".

תשלומים שוטפים

1. סכומים שהפקיד המעביד בקופות גמל לקצבה על חשבון מרכיב הפיצויים העולים על **"תקרת הפיצויים"** יראו אותם כהכנסת עבודה בידי העובד במועד שהופקדו בקופות הגמל. דהיינו, סכומים אלה ייחשבו לשכר עבודה כבר במועד הפקדתם בקופות הגמל והם יחויבו במס הכנסה ובדמי ביטוח לאומי ומס בריאות כקבוע בחוק¹.
2. לעומת זאת, סכומים שהפקיד המעביד בקופות גמל לקצבה על חשבון מרכיב הפיצויים עד **"תקרת הפיצויים"** יראו אותם כהכנסת עבודה בידי העובד במועד שבו יקבל אותם (דהיינו במועד הפרישה מעבודה). זה הדין שקיים כיום.
3. **"תקרת הפיצויים"** הנה משכורת עד 32,000 ₪ לחודש. סכום זה יהיה צמוד לשיעור עליית השכר הממוצע במשך כל שנה החל מינואר 2018. נראה כי **"תקרת הפיצויים"** נקבעה לפי סכום שהנו שיעור של 8.33% משכר מרבי של 32,000 ₪ לחודש דהיינו, סכום מרבי של 2,667 ₪ לחודש. אם לעובד מופרשים לפיצויים רק 6% אזי מדובר בשכר של 44,444 ₪ לחודש (מנגנון חיוב במס זה דומה במהותו למנגנון החיוב במס של תגמולי המעסיק בקופות גמל לקצבה).
4. משיכת סכומי הפיצויים שמוסו במועד ההפקדה לא תהיה חייבת במס פעם נוספת למעט תשלום מס רווחי הון בשיעור 15% על סך הרווחים שנצברו בגינם. חישוב זה יחול גם בעת משיכה חלקית ויש לחשב את הרווח היחסי שגלום במשיכה החלקית ולמסות אותו בהתאם.
5. לעומת זאת, עובד שיהיה מעוניין למשוך את הסכומים שכבר מוסו במועד ההפקדה בצורה של קצבה חודשית ייהנה מפטור מוחלט ממס מכיוון שסכומים אלה ייכללו בהגדרת "תשלומים פטורים" שבסעיף 9א לפקודה שכידוע ניתן לקבל מהם קצבה מוכרת פטורה ממס ללא תקרה.

¹ יצוין כי הוראה זו לא תחול על סכומי פיצויים שיפקיד המעביד בקרן פנסיה ותיקה.

6. סכומי הפיצויים שמוסו במועד ההפקדה כאמור לעיל אשר ישולמו כמענק עקב מוות במקרה פטירה לא יהיו חייבים במס פעם נוספת, לרבות מרכיב הרווח שנצבר בגינם. דהיינו, במקרה פטירה ותשלום הפיצויים לשאירים גם הרווחים בגין סכומים אלה יהיו פטורים ממס והם לא ימוסו במס בשיעור 15%.

7. את סכומי הפיצויים שהופקדו עד "**תקרת הפיצויים**" ניתן לייעד ל"רצף פיצויים" ו/או ל"רצף קצבה" ואף למשוך אותם במועד הפרישה ולקבל בגינם את הפטור ממס הקבוע בסעיף 9(א7) לפקודה (פטור מרבי של 12,230 ש"ח לכל שנת עבודה). סכומים העולים על תקרת הפטור ממס כאמור יהיו חייבים במס בעת הפרישה וניתן יהיה לפרוס אותם אחורה או קדימה לפי הכללים המוכרים כיום.

8. יצוין כי לא חל כל שינוי ביחס למענקי פרישה מוגדלים המשולמים לעובד במזומן בעת הפרישה מעבודה. סכומים אלה ניתן לייעד ל"רצף פיצויים" במסגרת התקרה ל"רצף פיצויים" הקבועה בחוק. לחילופין, ניתן לקבל בגינם את הפטור ממס הקבוע בסעיף 9(א7) לפקודה (פטור מרבי של 12,230 ש"ח לכל שנת עבודה) כאשר סכומים העולים על תקרת הפטור ממס כאמור יהיו חייבים במס במועד הפרישה וניתן יהיה לפרוס אותם אחורה או קדימה לפי הכללים המוכרים כיום.

תשלומי השלמה

9. סכומים שהפקיד המעביד בקופות גמל לקצבה על חשבון השלמה לפיצויים העולים על "**תקרת ההשלמה לפיצויים**" יראו אותם כהכנסת עבודה בידי העובד במועד שהופקדו בקופות הגמל. דהיינו, סכומים אלה ייחשבו לשכר עבודה כבר במועד הפקדתם בקופות הגמל והם יחויבו במס הכנסה ובדמי ביטוח לאומי ומס בריאות כקבוע בחוק.

10. לעומת זאת, סכומים שהפקיד המעביד בקופות גמל לקצבה על חשבון השלמה לפיצויים עד "**תקרת ההשלמה לפיצויים**" יראו אותם כהכנסת עבודה בידי העובד במועד שבו יקבל אותם (דהיינו בעת הפרישה מעבודה). זה הדין שקיים כיום.

11. "**תקרת ההשלמה לפיצויים**" הנה משכורת עד 32,000 ש"ח לחודש כפול הוותק בניכוי סכומי פיצויים שהופקדו בקופות ושלא מוסו במועד ההפקדה מפני שהיו מתחת "**תקרת הפיצויים**".

דוגמא 1:

וותק 20 שנים. משכורת אחרונה 50,000 ש"ח לחודש. חבות לפיצויים – 1,000,000 ש"ח. בקופה נצברו 950,000 ש"ח מתוכם 580,000 ש"ח שלא מוסו במועד ההפקדה כי היו מתחת תקרת הפיצויים ו- 370,000 ש"ח שמוסו במועד ההפקדה כי היו מעל תקרת הפיצויים.

פיתרון:

משכורת עד 32,000 כפול הוותק – $32,000 * 20 = 640,000$.

בניכוי סכומי פיצויים שלא מוסו במועד ההפקדה – (580,000).

תקרת השלמה לפיצויים הנה - 60,000

דהיינו עד השלמה של 60,000 ש"ח העובד לא יחויב במס במועד ההשלמה אך מעבר לתקרה זו העובד יחויב במס כבר במועד ההשלמה.

אם המעביד מעוניין להשלים את מלוא החוסר הקיים דהיינו 50,000 ש"ח, מלוא סכום ההשלמה בסך 50,000 ש"ח לא יהיה חייב במס בידי העובד במועד ההשלמה. סכום זה ימוסה בידי העובד רק במועד הפרישה מעבודה.

דוגמא 2:

והותק 20 שנים. משכורת אחרונה 50,000 ₪ לחודש. חבות לפיצויים – 1,000,000 ₪. בקופה נצברו 850,000 ₪ מתוכם 600,000 ₪ שלא מוסו במועד ההפקדה כי היו מתחת תקרת הפיצויים ו- 250,000 ₪ שמוסו במועד ההפקדה כי היו מעל תקרת הפיצויים.

פיתרון:

משכורת עד 32,000 כפול הוותק – $20 * 32,000 = 640,000$.
בניכוי סכומי פיצויים שלא מוסו במועד ההפקדה – $(600,000)$.
תקרת השלמה לפיצויים הנה - 40,000
דהיינו עד השלמה של 40,000 ₪ העובד לא יחויב במס במועד ההשלמה אך מעבר לתקרה זו העובד יחויב במס כבר במועד ההשלמה.
אם המעביד מעוניין להשלים את מלוא החוסר הקיים דהיינו 150,000 ₪, סכום השלמה בסך 110,000 ₪ יהיה חייב במס בידי העובד כבר במועד ההשלמה.

דוגמא 3:

והותק 20 שנים. משכורת אחרונה 50,000 ₪ לחודש. חבות לפיצויים – 1,000,000 ₪. בקופה נצברו 900,000 ₪ מתוכם 750,000 ₪ שלא מוסו במועד ההפקדה כי היו מתחת תקרת הפיצויים ו- 150,000 ₪ שמוסו במועד ההפקדה כי היו מעל תקרת הפיצויים.

פיתרון:

משכורת עד 32,000 כפול הוותק – $20 * 32,000 = 640,000$.
בניכוי סכומי פיצויים שלא מוסו במועד ההפקדה – $(750,000)$.
תקרת השלמה לפיצויים הנה - 110,000
מכיוון שהתוצאה הנה שלילית לא קיימת תקרת השלמה לפיצויים שאינה חייבת במס בידי העובד כבר במועד ההשלמה.
אם המעביד מעוניין להשלים את מלוא החוסר הקיים דהיינו 100,000 ₪, מלוא סכום ההשלמה בסך 100,000 ₪ יהיה חייב במס בידי העובד כבר במועד ההשלמה.

12. בשל העובדה שהחל מינואר 2017 יוטל מס על תשלומי השלמה לפיצויים העולים על "תקרת ההשלמה לפיצויים", יש מקום לבצע את ההשלמה האמורה עד ליום 31.12.2016 ועל-ידי כך להימנע מחיוב במס בידי העובד לגבי כל אותם תשלומי השלמה לפיצויים העולים על "תקרת ההשלמה לפיצויים".

ברירת מחדל ל"רצף קצבה"

13. נקבעה ברירת מחדל לגבי הותרת כספי פיצויים בקופות גמל לקצבה לשם "רצף קצבה".
14. ברירת המחדל קובעת כי אם סך כספי הפיצויים שנצברו לעובד בכל קופות הגמל לקצבה אינה עולה על תקרה שנקבעה יראו את העובד כאילו בחר ב"רצף קצבה", אלא אם הודיע אחרת לפקיד השומה (רצף פיצויים, פדיון, פטור, פריסה).
15. דהיינו, בנסיבות אלה העובד לא צריך לפנות לפקיד השומה ולבקש "רצף קצבה" וסכומים אלה יהיו מיועדים ל"רצף קצבה" גם ללא אישור מס מפקיד השומה.
16. אם סכומי הפיצויים שנצברו לעובד בכל קופות הגמל לקצבה עולים על סכום התקרה האמורה, העובד חייב לפנות לפקיד השומה בבקשה ל"רצף קצבה".

17. התקרה שנקבעה הנה הגבוה מבין:

17.1. 360,000.

17.2. משכורת עד 32,000 כפול הוותק.